

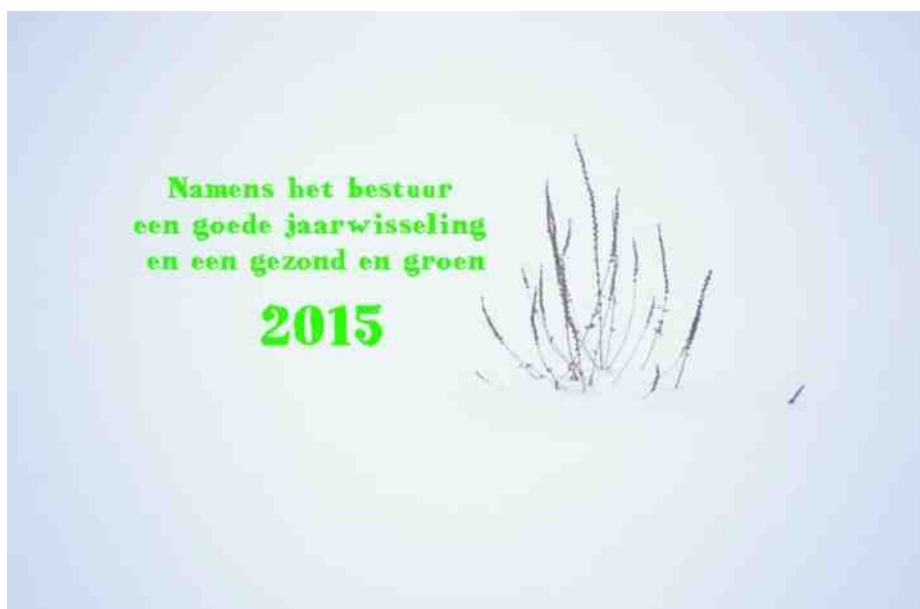
In onze Knollentuin

Volkstuindersvereniging Arnhem - jaargang 36 - nummer 4 - winter 2014

AFHALEN BESTELLINGEN

(Garantzaden, aardappels, etc.) op
Zondagmiddag 1 MAART 2015 van
14.00 – 16.00 uur in de Scoutingblok-
hut op de Monnikensteeg

Bestellen Garanttuinzaden en aardappelen

Bestellijsten inleveren vóór

14 januari 2015

In deze Knollentuin...

- berichten van het bestuur
- oogstverhalen van tuinders
- groenbemesters
- keuze van de tuinkeuring
- De Kweek op TV
- VTVA in GRAFIEKEN en TABELLEN (3)
- 2015 - Jaar van de bodem
- meldpunt gemeente
- lusten en lasten delen
- bestellen Garant en aardappels

Berichten van het bestuur

Het is bijna winter, het vriest 's nachts alweer. Dit is het seizoen van terugblikken en vooruitkijken.

Eind oktober had het bestuur een Oogstfeest georganiseerd, waar niet zoveel mensen op af kwamen. Toch is het belangrijk om af en toe even met elkaar samen te komen en ervaringen te delen – ook met tuinders van andere complexen. Dat kan op verschillende manieren en momenten en we staan zeker open voor een leuk idee of initiatief voor een ontmoetingsmoment.

Zelf ontmoet het bestuur twee keer per jaar andere besturen van volkstuinverenigingen in Arnhem. Dat is heel zinvol, er worden allerlei ervaringen uitgewisseld en mogelijkheden of oplossingen voor gedeelde problemen besproken en brengen we elkaar op nieuwe ideeën. In Arnhem zijn zeker 8 volkstuinverenigingen - soms heel kleine met minder dan 20 tuinen, onze vereniging is de enige met meerdere complexen. In het overkoepelende overleg delen we onze problemen met vandalisme en diefstal, groeiende wachtlijsten, tuinders die de tuin boven het hoofd is gegroeid, asbest of het onderhouden van het verenigingsgevoel.

Ook houdt het bestuur een vinger aan de pols bij de gemeente en brengt onze vereniging waar nodig onder de aandacht. De laatste tijd is vanuit verschillende gemeentelijke afdelingen enthousiasme voor een nieuw fenomeen: Stadslandbouw. Dat is heel hip, gezond, fris en alle aandacht en ruimte voor groen(te) is uiteraard meegenomen, maar vergeet ons niet in de vaart der volkeren: wij hebben als goede oude volkstuinvereniging al meer dan 60 jaar kennis en ervaring van verbouwen van groente en fruit op kleine schaal!

Twee oproepen

De samenstelling van onze vereniging verandert, oude leden gaan en nieuwe tuinders komen. Ook complexvertegenwoordigers gaan. De vertegenwoordiger van complex Braamberg, Kemal Colgecen, heeft aangegeven dat hij fysiek dit werk niet meer kan volhouden en wil stoppen na de algemene ledenvergadering van maart 2015.

Wij zoeken dus een enthousiaste nieuwe complexvertegenwoordiger voor de Braamberg die zeer regelmatig op zijn/haar tuin is te vinden, een ervaren tuinder is, het leuk vindt om tuinadviezen te geven en een oogje in het zeil te houden. De bestuursleden vergaderen elke maand (behalve in augustus) met de 5 complexvertegenwoordigers over de lopende zaken op de complexen.

Ook zoeken we een nieuw algemeen bestuurslid dat ook de tuinkeuringen wil begeleiden. Taken die daarbij horen zijn: coördineren van de 5 keuringsteams die 4 keer per jaar een ronde maken over een van de complexen, vervolgens de keuringsrapporten verzamelen en bij negatieve keuringen brieven versturen of nabellen naar nalatige tuinders, en daarnaast het bijwonen van en meedenken in de maandelijkse vergaderingen.

Interesse in een van deze functies? Neem contact op via ons mailadres secretariaat@volkstuinarnhem.nl of Postbus 599 6800 AN Arnhem of bel 06-252 004 36.

Saskya Kamps, voorzitter

Groenbemesters

Anjo de Jong

Vele tuinders zullen afgelopen zomer hebben gemerkt wat een stevige regenbui doet met onbegroeide grond. Afgelopen juli is op veel plekken grond weggespoeld doordat die niet door planten werd bedekt en vastgehouden. Wat niet goed te zien is, is dat regenwater dat niet door planten wordt opgenomen en naar het grondwater zakt voedingsstoffen uit de teeltlaag meeneemt. Omdat ook op mijn tuin aardig wat erosie was ontstaan op de kale veldjes van de vroege aardappelen en er nog een lange tijd duurt voor het lente wordt, heb ik dit jaar maar weer eens groenbemesters gezaaid.

Groenbemesters zijn gewassen die worden geteeld vanwege het gunstige effect dat ze hebben op de bodem. Groenbemesters worden namelijk niet geoogst om gegeten te worden, maar blijven op de bodem achter, worden door de grond gespit of gaan direct op de composthoop. Groenbemesters zijn daarom gunstig voor de hoeveelheid organische stof (humus) in de tuin. Sommige groenbemesters binden ook stikstof uit de lucht aan hun wortels, en die stikstof komt later, als de planten afgestorven zijn, geleidelijk vrij voor de gewassen die later geteeld worden. Vlinderbloemigen zoals klaver en voederwikke doen dit, net zoals de eetbare soorten van hun familie: erwten en bonen. Groenbemesters nemen ook voedingsstoffen op die anders uit de bodem spoelen in perioden dat er geen groenten geteeld worden (sommige groenbemesters groeien ook in de winter door, als de meeste gewone groenten niet groeien). Dit is vooral van belang op onze zanggronden, die moeilijker voedingsstoffen vasthouden dan bijvoorbeeld klei- of leemgronden. De voedingsstoffen die ze opnemen komen later weer in de bodem terug als de

groenbemesters worden ondergewerkt of als compost weer worden uitgestrooid. De extra humus in de bodem helpt ook nog om voedingsstoffen vast te houden.

Foto 1. Links wilde Afrikaantjes, rechts Phacelia (foto november)

Een goede bedekking van groenbemesters maakt het veel onkruiden erg lastig zich te ontwikkelen, wat een extra voordeel is. Eenmaal goed aangeslagen heb je weinig werk meer aan groenbemesters. Als je echter gewoonlijks je veldjes niet spit komt er voor sommige groenbemesters zoals winterrogge wel een klus bij: onderwerken in het voorjaar. Veel groenbemesters sterven in de winter af, en je hoeft in het voorjaar dan alleen wat laatste resten op de composthoop te gooien. Sommige groenbemesters kunnen zichzelf ook prima uitzaaien, zoals Afrikaantjes of Phacelia. Het zijn echter geen hardnekkige soorten en ze zijn met schoffelen weer snel weg te krijgen. Als Phacelia laat wordt gezaaid (augustus) komt het echter niet tot bloei.

Sommige groenbemesters hebben als gunstige eigenschap dat ze aaltjes bestrijden. Aaltjes zijn minuscule worm-

Foto 2. Winterrogge drie weken na zaaien (foto oktober)

pjes. Er zijn vele soorten van, maar enkele veroorzaken ziekten bij moestuingewassen. Bekend is het aardappelcyste-aaltjes, dat aardappelmoeheid veroorzaakt. Het positieve effect van bestrijding van aaltjes lijkt echter maar klein. Afrikaantjes zijn effectief tegen het Wortelcyste-aaltje, maar bij veel soorten aaltjes is het effect van Afrikaantjes op aaltjes ook maar klein. Vaak groeien aaltjes op Afrikaantjes niet door, maar gaan ze ook niet dood, dus is het effect hetzelfde als braakligging. Dat is toch een groot voordeel van Afrikaantjes, want op sommige groenbemesters groeien de aaltjes wel goed. Op granen en grassen groeit bijvoorbeeld het aaltje dat ook op mais voorkomt. Overigens doen veel aaltjes het ook prima op onkruiden, dus onkruid als groenbemester biedt hier geen soelaas.

Daarmee zijn we meteen een ander nadeel van groenbemester: ze kunnen dus drager zijn van ziekten. De groenbemes-

Foto 3. Winterrogge in september gezaaid (foto november)

ters klaver en lupine zijn familie van bonen er erwten, terwijl kool- en mosterdzaad familie zijn van eetbare koolsoorten. Omdat die soorten ziekten kunnen dragen van hun familieleden dient hiermee rekening gehouden te worden bij de teeltwisseling. Winterrogge en -tarwe, Phacelia en Afrikaantjes hebben dit nadeel veel minder en kunnen in ieder schema gebruikt worden (enkele ziekten uitgezonderd). Daarom hebben die mijn voorkeur.

Voor Afrikaantjes gebruik ik liefst de wilde variant, omdat ik die het mooiste vind en ze veel humus maken. Het wor-

den flinke bossige planten die tot de vorst mooi bloeien en aan het eind van de winter een mooi laagje humus achterlaten. Je kunt ze voorzaaien in mei, en vervolgens uitplanten zodra er een veldje leeg komt. Omdat ik dit jaar niet van plan was groenbemers te gebruiken kon ik in de zomer niets uitplanten, maar er waren er wel wat spontaan van zaad van vorig jaar opgekomen, en die heb ik laten staan. Phacelia zaai je liefst in regels, zodat je er nog een keer tussendoor kunt schoffelen. Na een wat trage start ontstaat er al snel een dichte vegetatie. Als dit in het voorjaar doet heb je een hele zomer een mooie bijenplant maar ook zaad in je bedjes het opvolgende jaar. Laat in de zomer gezaaid komen ze nauwelijks tot bloei en zeker niet tot zaadzetting. Winterrogge zaai je ook best in regels. De winterrogge die ik in augustus heb gezaaid staat al 30 cm hoog en bedekken de bodem volledig, maar de veldjes van september zijn aanzienlijk minder hoog en nog iets open. Ik heb op een veldje van augustus ook Phacelia tussen de winterrogge gezaaid, maar die heeft na een wat moeizame start de winterrogge overgroeid en staat kniehoog in november.

Voor nu ben ik tevreden met het resultaat van de groenbemers, maar de echte effecten zijn pas volgend groeiseizoen te merken. Ik ben benieuwd.

Het internationale jaar van de bodem

2015 is uitgeroepen tot **het internationale jaar van de bodem**. Dat is niet zomaar. Wereldwijd blijkt dat bodems achteruitgaan. Gebrek aan organische stof veroorzaakt door het selectief gebruik van kunstmest, is één van de oorzaken. Hoe zit dat eigenlijk binnen de vereniging?

Ik dien zelf al jarenlang compost toe omdat mij bekend is dat zandgronden uitspoeling gevoelig zijn. Door compost

2015 JAAR VAN BODEM

toe te voegen beperk je dat enigszins, want compost wordt omgezet tot humus en daaraan kunnen voedingsstoffen zich binden. Ook zaaide ik al groenbemers als winterrogge en de bijenplant Phacelia, zodat voedingsstoffen in het najaar en de winter opgeslagen worden in de plant. Inmiddels voed ik met de compost ook steeds bewuster het bodemleven. Het bodemleven doet namelijk heel veel werk voor ons in de bodem en dat verdient best respect.

Wormen zijn de bekendste bodembewoners, maar onder onze voeten hebben we een complete dierentuin, waarin het eten of gegeten worden is. Bacteriën en schimmels zijn in het bodemleven heel belangrijk, omdat zij organisch materiaal al zover afbreken dat het voor iets grotere organismen zoals wormen of nematoden opneembaar wordt.

Schimmels spelen een speciale rol in het bodemvoedselweb. Ze kunnen materialen verteren die voor bacteriën te taai zijn. Denk maar aan hout. Meerdere schimmels hebben een ruilhandeltje met planten. De plant scheidt stoffen, zoals suikers uit via de wortels en in ruil daarvoor krijgen ze door de schimmels vrijgemaakte voedingsstoffen. Een belangrijke is fosfaat.

Schimmels maken onder de grond een heel web van schimmeldraden, het mycelium. Ze kunnen daardoor ook verder van de plant voedingsstoffen vrijmaken en naar de plant transporteren. Vooral

de mycorrhiza schimmel staat hierom bekend en is daarom een schimmel die je graag in de tuin wilt hebben. Er zijn meer dan 100.000 verschillende schimmels. Wij tuinders kennen ook de vervelende, maar bedenk dat je door het doden van deze schimmels ook de goede kunt doden.

Met de toediening van kunstmest beïnvloedt je de samenstelling van het bodemleven want schimmels krijgen daarmee een extra concurrent in de bodem. Kunstmeststoffen zijn voor de plant heel direct opneembaar. De plant kiest de makkelijke weg en slaat de samenwerking met schimmels over. Het gevolg is dat de schimmel verhongert met alle gevolgen voor het andere bodemleven van dien.

Wellicht is het jaar van de bodem het moment om eens na te denken over hoe je als tuinder zorgt voor het bodemleven. Wil je van de hoed en de rand weten, lees dan *Het bodemvoedselweb* van Jeff Lowenfels & Wayne Lewis of bekijk op Youtube de prachtige Engelstalige video's over The Wood Wide Web.

Manon Best (BIJ BEST Moestuineducatie en meer)

Meldpunt Gemeente

- voor problemen in de openbare ruimte zoals:

Omgevallen bomen, afgebroken takken, onbegaanbare paden, kuilen in de weg, nietgemaaide wegkanten, illegaal gestort afval, etcetera.

BEL 0900-1809 of via het digitale meldformulier op www.arnhem.nl/Wonen_een_leven/Melding_openbare_ruimte

De natuur doet waar die zelf zin in heeft. De oogst van Betty van den Oever

Snijbonen

Al vele jaren verbouw ik pronkbonen, heel in het begin eet ik de jonge dunne boontjes, maar ik verbouw ze hoofdzakelijk voor de grote witte bonen die er eind september in zitten. Ook een keertje kievitsbonen geprobeerd en nu heb ik inmiddels wel 4 soorten eraan overgehouden door kruisbestuiving. Een paar jaar geleden kreeg ik van Inge een paar zwarte bonen en daar heb ik zelf weer zaad van gemaakt. Dit jaar was het wel heel erg raar. Ik had 10 stokken waar ik de zwarte bonen bij had gelegd. Maar wat blijkt nu bij het oogsten? Er zaten zelfs witte en roze bonen bij. Dat was een gek idee: je stop zwart in de grond en je krijgt allerlei kleuren terug. Het is dus best moeilijk om gewoon zwarte bonen te oogsten. Die vind ik namelijk het allerlekkerste. Zo zie je dat de natuur net doet waar die zelf zin in heeft, het zijn rare snijbonen. Groetjes en veel tuin plezier. Betty van den Oever

Te koop

Jan Scheeringa heeft een watervat van 1 kuub te koop voor 10 euro. Telefoonnummer: 026 3647072

Zoete aardappel

Afgelopen voorjaar waren wij bij Vreeken in Dordrecht. Daar viel ons oog op plantjes van zoete aardappel (Ipomoea batatas "Training 65"). We hebben er twee meegenomen en in de moestuin gezet om ze eens te proberen. Eigenlijk niet goed wetende hoe ze op te kweken. Al vrij snel gingen de planten goed groeien met het lekkere weer. Totdat ze natuurlijk ook de hagelbui van eind juli op hun kop kregen (zie foto). Maar de groei-kracht was niet geknakt dus zag je er een paar weken later weinig meer van de hagelschade. De plant vormt veel uitlopers die gemakkelijk wortelen. Ik probeerde de plant op te binden, maar na een tijdje bedekt de plant toch een paar vierkante meter grond. Misschien moet je de plant wel gewoon over de grond laten lopen, net als pompoenen. Dat zal ik volgende jaar proberen.

Totdat ze natuurlijk ook de hagelbui van eind juli op hun kop kregen

Het is mij echter niet gelukt om ze zonder beschadigingen (door de spitvork) uit de grond te krijgen, want ze zaten recht naar beneden en vrij diep. Dus volgend jaar zet ik de plantjes op een bergje grond, in de hoop de knollen beter uit de grond te kunnen krijgen. Verder hoop ik stekjes thuis op de vensterbank te laten overwinteren zodat we volgende jaar weer zoete aardappels hebben. Want het is

In totaal hadden we 5 kg aan knollen

natuurlijk wel een tropische plant die van warmte houdt en niet tegen de vorst kan. Toch blijkt dus dat ze ook in Nederland opbrengst geven. Met de afgelopen warme zomer in ieder geval. Ik zou willen zeggen, probeer het ook eens.

Pieter Rijzebol, Bosweg 25

Middenpad Parkwegcomplex

De complexvertegenwoordiger van het Parkwegcomplex Erik de Vries vraagt alle tuinders met een tuin aan het middenpad: - Wil je het stuk pad voor je tuin onkruidvrij maken aub. Er gaat op gecontroleerd worden.

Keuze van de Tuinkeuring:

een foto van tuin nr 8 op de Bosweg. Het is een prachtige tuin met veel bloemen.

Bestellen Garanttuinzaden en aardappelen

De leden die vorig jaar via de vereniging zaden hebben besteld bij Garant, krijgen de gids thuisgestuurd. Alle complexverteenwoordigers hebben extra Garant-gidsen, u kunt deze bij hen opvragen.

De bestellijsten kunnen worden ingeleverd

vóór 14 januari 2015 bij:

J.Th v.d. Heiden, Pontanuslaan 32, 6821 HR Arnhem
Of
K.J.E. Latte, Driekoningenstraat 9, 6828 EL Arnhem (06 23457232)

Svp opsturen naar bovenstaande adressen of in de brievenbus deponeren.

**Ophalen van de bestellingen:
op Zondagmiddag 1 MAART 2015
van 14.00 tot 16.00 uur in het scouting-clubhuis St. Christoforus aan de Monnikensteeg 4 te Arnhem**

Zet deze datum op uw kalender of in uw agenda, want op die middag moeten de bestellingen worden opgehaald, er is geen andere mogelijkheid. Als u zelf niet kunt, moet u voor vervanging zorgen. Gaarne gepast betalen!

Heeft u een tuin die eigenlijk te groot voor u is of waarvan het onderhoud u teveel tijd kost?

Denk dan eens aan deze mogelijkheden:

1. opsplitsen van uw tuin waardoor uw tuin en werk halveert
2. verhuizen naar een kleinere tuin
3. samenwerken met een medetuinder, de medetuinder kan door uzelf zijn gevonden of met behulp van de vereniging

Wilt u uw tuin opsplitsen of wilt u hulp van de vereniging bij het zoeken naar een medetuinder neem dan contact op met de vereniging.

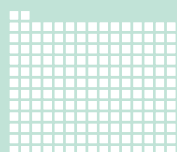
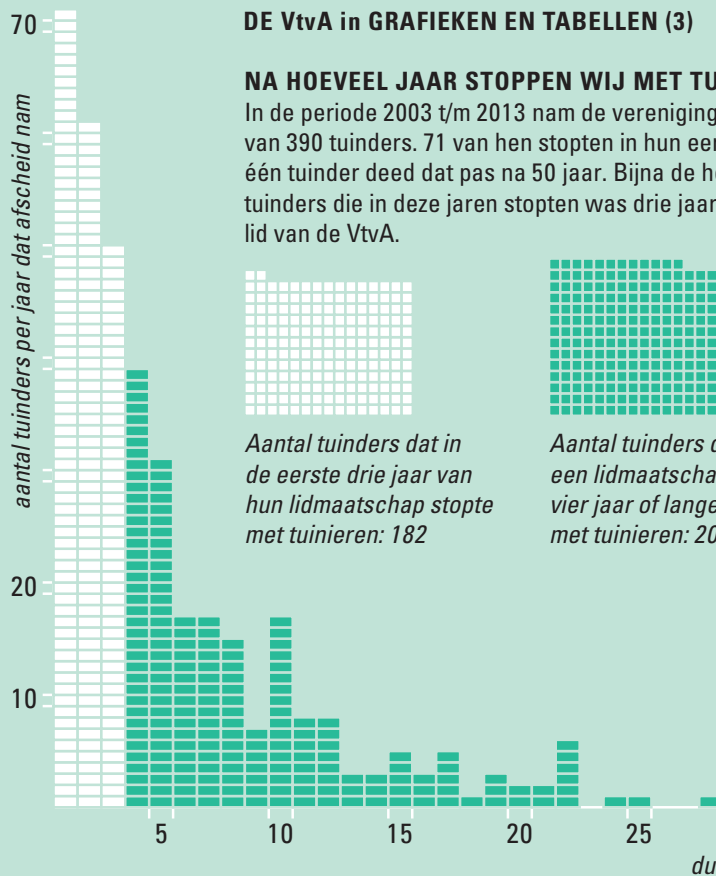
U wordt via de complexbeheerder in contact gebracht met mogelijke medetuiders.

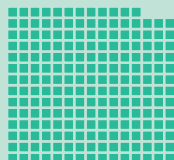
DE VtvA in GRAFIEKEN EN TABELLEN (3)

NA HOEVEEL JAAR STOPPEN WIJ MET TUINIEREN?

In de periode 2003 t/m 2013 nam de vereniging afscheid van 390 tuinders. 71 van hen stopten in hun eerste jaar, één tuinder deed dat pas na 50 jaar. Bijna de helft van de tuinders die in deze jaren stopten was drie jaar of korter lid van de VtvA.

Aantal tuinders dat in de eerste drie jaar van hun lidmaatschap stopte met tuinieren: 182

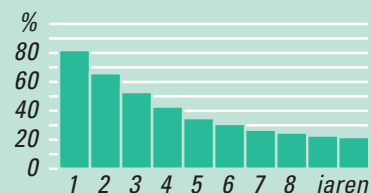

Aantal tuinders dat na een lidmaatschap van vier jaar of langer stopte met tuinieren: 208

NIET ALLE 342 TUINEN WISSELDEN EVEN VAAK VAN TUINDER

2 tuinen hadden 7 tuinders in 10 jaar, 13 tuinen 5 tuinders, 29 tuinen hadden 4 tuinders, 61 tuinen 3 tuinders en 117 tuinen hadden 2 tuinders. 120 behielden 10 jaar lang een en dezelfde tuinder.

Percentage nieuwe tuinders dat na een aantal jaren tuinieren nog steeds lid was van de VtvA:

De Kweek woensdag 7 Januari 2015 op TV

Er is onlangs gefilmd door Omroep Gelderland op complex De Kweek. De uitzending met o.a. interviews met tuinders is op woensdag 7 januari om 18.20 uur en wordt elk uur herhaald op TV Gelderland.

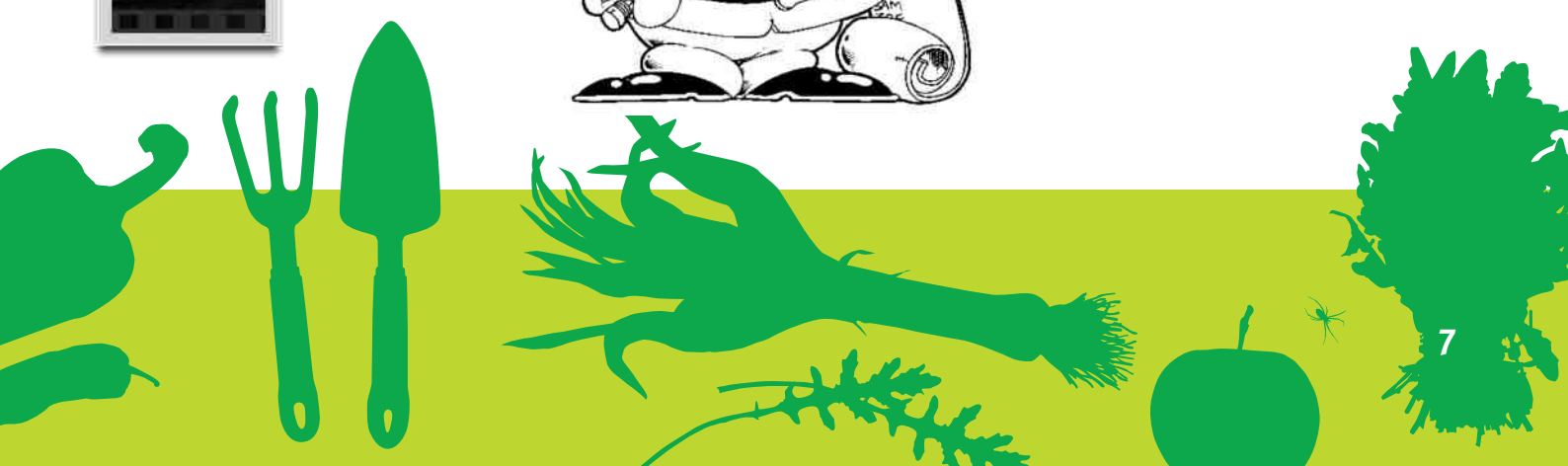

Lusten en lasten delen, opties voor mensen op de wachtlijst.

De wachtlijst voor een tuin is erg lang, het bestuur probeert vrijkomende tuinen zoveel mogelijk te splitsen om mensen sneller aan een tuin te helpen.

Mensen die nog niet bovenaan de wachtlijst staan maar wel graag aan de slag willen kunnen zich opgeven bij de vereniging als optioneel medetuinder. De vereniging probeert u dan via de complexbeheerder in contact te brengen met tuinders die een medetuinder zoeken. Tijdens dit medetuinderschap blijft u op de wachtlijst staan voor een eigen tuin. U kunt onderwijl alvast ervaring opdoen en ondersteunt een tuinder waarvoor het werk teveel is geworden.

Sandd

Port betaald
Port payé

Indien onbestelbaar retour naar: Volkstuindersvereniging Arnhem, Postbus 599, 6800 AN ARNHEM

Wie wat waar?

Dagelijks Bestuur

Voorzitter: Saskya Kamps
voorzitter@volkstuinarnhem.nl
Secretaris: Peter van der Gulden
secretariaat@volkstuinarnhem.nl
Ondersteuning secretariaat/bestuur:
Ellis Hettinga
Penningmeester: Anjo de Jong
penningmeester@volkstuinarnhem.nl
Alg. Bestuurslid/tuinkeuringen: vacant

Complexbeheerders

Bosweg, hoek Hommelseweg:
Ton Miltenburg 4427293
Braamberg: Kemal Colgecen 06-53672118
Cattepoelseweg: Gerard Wiggers 4431286
De Kweek: Anton Minkman 06-43949321
Parkweg: Erik de Vries 06-50478618

Inkoopcommissie

Karel Latté 06-23457232

Aanhanger/Mest

Beheer aanhanger: Henk Artz 44 273 87
Mest: Erik Wijers 06-139 329 68
Mest: Gerard Meeuwssen 06-202 662 56
Paardenmest: Linda Smulders
(pa Matthijssen) 06-248 392 95

**Volkstuinders
Vereniging
Arnhem**

Secretariaat, correspondentie

Adreswijzigingen en overige
correspondentie
kunt u richten aan het secretariaat
van de vereniging:

Volkstuindersvereniging Arnhem
Postbus 599
6800 AN Arnhem

E-mail:

secretariaat@volkstuinarnhem.nl

Telefoon bestuur

06 252 004 36

Via deze weg (en ook via eMail) kunnen
zaken van algemeen belang met een
bestuurslid worden besproken.
Individuele zaken kunt u in eerste
instantie opnemen met de
complexvertegenwoordiger.
De bedoeling is dat u de voicemail
inspreekt waarna op korte termijn,
zo mogelijk dezelfde dag, met u
telefonisch contact zal worden
opgenomen.

De vereniging op internet:

www.volkstuinarnhem.nl
<http://twitter.com/volkstuinarnhem>

Redactie verenigingsblad

De knollentuin verschijnt 4x per jaar.
Oplage 425 stuks.

Bijdragen voor de Knollentuin zijn zeer
welkom.

Stuur ze per e-mail naar
redactie@volkstuinarnhem.nl
Inleveren vóór 1 maart / 1 juni /
1 september / 1 december

Inschrijven nieuwe leden en informatie

U kunt bellen naar de
verenigingstelefoon
of bezoek onze website.
Hier vindt u alle informatie en kunt u zich
direct inschrijven. Kandidaatleden
worden uitgenodigd voor een
informatieavond waarbij u ook
uw wensen kenbaar kunt maken.
Toewijzing gebeurt in volgorde
van aanmelding.

Aardappelaanduiding 2015: Vak C

**Water aangesloten van ca.
1 april tot ca. 1 november**

